

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Державна регуляторна служба України

Щодо погодження проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України
«Про дошкільну освіту»

Міністерство надсилає на погодження проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про дошкільну освіту» (далі – законопроект), розроблений на виконання пункту 6 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про освіту», Указу Президента від 08.11.2019 № 837/2019.

Зважаючи на терміновість внесення законопроекту на розгляд Уряду, просимо погодити його у п'ятиденний строк.

Додаток: 1. Законопроект на 39 арк. в 1 прим.

2. Пояснювальна записка на 4 арк. в 1 прим.

3. Аналіз регуляторного впливу на 14 арк. в 1 прим.

4. Копія оприлюдненого повідомлення про оприлюднення проекту акта з офіційного вебсайту МОН на 1 арк. в 1 прим.

Міністр

Ганна НОВОСАД

Закон України
«Про внесення змін до Закону України «Про дошкільну освіту»

Верховна Рада України постановляє:

I. Закон України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2001, № 49 , ст. 259) викласти в такій редакції:

«Закон України
«Про дошкільну освіту»

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

1. Для цілей цього Закону терміни вживаються в такому значенні:

Базовий компонент дошкільної освіти – державний стандарт дошкільної освіти, що визначає вимоги до обов’язкових компетентностей та рівня освіченості, розвиненості здобувача дошкільної освіти;

безпечне освітнє середовище — сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (цькування, поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

вихованці – діти, які здобувають дошкільну освіту у закладі освіти або за допомогою інших суб’єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

доступність – сукупність умов, що задовольняють освітні потреби дітей та забезпечують можливість здобуття ними дошкільної освіти без дискримінації за будь-яких ознакою чи обставиною, зокрема, шляхом формування достатньої мережі закладів освіти або інших суб’єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

дошкільна освіта - сукупність обов’язкових компетентностей, набутих дитиною за допомогою суб’єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти та/або у сім’ї, що визначена Базовим компонентом дошкільної освіти;

дошкільний підрозділ юридичної особи – структурний підрозділ юридичної особи, у тому числі закладу освіти (філії), що провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти;

заклад дошкільної освіти - юридична особа, основним видом діяльності якої є освітня діяльність у сфері дошкільної освіти;

заклад освіти, що забезпечує здобуття дошкільної освіти (далі – заклад освіти) – заклад дошкільної освіти або інший заклад освіти, що провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти;

індивідуальна програма розвитку здобувача дошкільної освіти (далі - індивідуальна програма розвитку) – документ, що забезпечує індивідуалізацію здобуття дошкільної освіти для дитини з особливими освітніми потребами, що має містити перелік необхідних психолого-педагогічних, корекційних потреб/послуг для її розвитку, а також може визначати особливості засвоєння (послідовність, форму і темп) дитиною компонентів освітньої програми;

мережа закладів дошкільної освіти – заклади освіти та суб'єкти освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти на відповідній території;

освітня програма – документ, що визначає єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих для набуття вихованцями компетентностей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти;

парціальна програма – документ, що визначає перелік компетентностей, які мають бути здобуті вихованцями в результаті провадження освітнього процесу в межах реалізації однієї або декількох освітніх ліній варіативної та/або інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти;

суб'єкт освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти (далі - суб'єкт освітньої діяльності) – фізична або юридична особа (підприємство, установа, організація тощо), що провадить освітню діяльність у сфері дошкільної освіти;

територія обслуговування – адміністративно-територіальна одиниця (або її частина чи окремі будинки), визначена і закріплена відповідним органом місцевого самоврядування (або уповноваженим ним органом) за закладом освіти для забезпечення права кожної дитини, яка проживає на цій території, на здобуття дошкільної освіти у найбільш доступному та наближеному до місця проживання дитини закладі освіти;

якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття дітьми дошкільної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про освіту» та інших законах.

2. Положення цього Закону щодо батьків стосуються також інших законних представників дитини.

Положення цього Закону щодо засновника закладу освіти стосуються також засновників інших суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти.

3. Положення цього Закону щодо закладів дошкільної освіти поширюються на юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і дошкільні підрозділи юридичних осіб (крім тих положень, що винятково поширюються на заклади дошкільної освіти).

Стаття 2. Законодавство України про дошкільну освіту

1. Законодавство України про дошкільну освіту складається з Конституції України, Закону України “Про освіту”, цього Закону, інших актів законодавства у сфері освіти та міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

2. Законодавство України про дошкільну освіту регулює суспільні відносини, що виникають під час реалізації конституційного права дитини на дошкільну освіту.

3. Акти центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, прийняті в межах його повноважень, є обов’язковими до виконання державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади освіти, а також суб’єктами освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти.

Стаття 3. Система дошкільної освіти

1. Дошкільна освіта є обов’язковою первинною складовою здобуття освіти упродовж життя.

2. Систему дошкільної освіти становлять:

Базовий компонент дошкільної освіти;

освітні, парціальні програми;

форми здобуття дошкільної освіти;

зклади освіти та інші суб’єкти освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

учасники освітнього процесу;

кваліфікації (професійні стандарти) педагогічних працівників;

органи управління у сфері дошкільної освіти;

установи та організації, які здійснюють наукове і методичне забезпечення дошкільної освіти;

нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері дошкільної освіти.

Стаття 4. Державна політика у сфері дошкільної освіти

1. Держава визнає пріоритетну роль дошкільної освіти та створює належні умови для її здобуття.

2. Державну політику у сфері дошкільної освіти в межах компетенції визначає Верховна Рада України, формують та реалізують Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки, інші центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

3. Засадами державної політики та принципами освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти є:

доступність і безоплатність дошкільної освіти в державних і комунальних закладах дошкільної освіти у межах державних вимог до змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти)

обов’язковість дошкільної освіти дітей старшого дошкільного віку

забезпечення умов для збереження і зміцнення здоров'я дитини, різнобічного розвитку, задоволення її потреб у реалізації здібностей, інтересів тощо;

єдність розвитку, виховання та навчання дітей;

єдність виховного впливу сім'ї та суб'єкта освітньої діяльності;

наступність дошкільної та початкової освіти;

світський характер дошкільної освіти у державних і комунальних закладах освіти;

дитиноцентризм та особистісно-орієнтований підхід до розвитку дитини;

відповідність змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти віку дитини та особливостям її психофізичного розвитку;

інші засади та принципи, визначені Законом України «Про освіту».

4. Відносини між суб'єктами освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти та політичними партіями (об'єднаннями) і релігійними організаціями регулюються відповідно до Закону України «Про освіту».

Стаття 5. Базові етапи дошкільної освіти

1. Базові етапи дошкільної освіти визначаються віковою періодизацією фізичного, психічного та соціального розвитку дитини і становлення її особистості.

2. Вікова періодизація розвитку дітей:

1) вік немовляти – від народження до одного року;

2) ранній вік - від одного до трьох років;

3) дошкільний вік - від трьох до шести (семи) років, яких охоплює:

молодший дошкільний вік - від трьох до чотирьох років;

середній дошкільний вік - від чотирьох до п'яти років;

старший дошкільний вік - від п'яти до шести (семи) років.

Стаття 6. Доступність здобуття дошкільної освіти

1. В Україні створюються умови для рівного доступу дітей до дошкільної освіти.

Рівний доступ до здобуття дошкільної освіти забезпечується шляхом:

заборони обмежень та дискримінації за будь-якими ознаками та обставинами, у тому числі статі, раси, національності, стану здоров'я, інвалідності, особливих освітніх потреб, громадянства, місця проживання чи його реєстрації, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану;

врегулювання порядку зарахування, відрахування та переведення дітей до державних та комунальних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти;

територіальної доступності здобуття дошкільної освіти;

безперешкодного доступу до будівель, споруд і приміщень закладу освіти відповідно до державних будівельних норм, стандартів і правил;

застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;

забезпечення у разі необхідності розумного пристосування;

забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу відповідно до законодавства.

проведення освітнього процесу способами та у формах, що є найбільш прийнятними для дітей відповідного віку, зокрема, використання засобів і методів виховання, розвитку та навчання, що враховують освітні потреби вихованців, у тому числі шляхом адаптації/модифікації змісту освітньої програми з урахуванням особливих освітніх потреб дітей;

безоплатності здобуття дошкільної освіти у державних і комунальних закладах освіти незалежно від місця проживання або реєстрації дитини, її батьків чи місця здобуття освіти та інших обставин;

фінансування закладів освіти за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів в обсязі, достатньому для виконання Базового компоненту дошкільної освіти та ліцензійних умов;

запровадження трансфертів (дотацій, субвенцій) та компенсацій з державного та/або місцевих бюджетів для закладів освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності, що набули прав і обов'язків закладу освіти та забезпечують здобуття дошкільної освіти дітьми старшого дошкільного віку;

створення мобільних (пересувних) центрів дошкільної освіти, що забезпечують надання освітніх послуг за місцем проживання дітей.

2. Встановлення актами законодавства спеціальних правил та/або вжиття заходів, які забезпечують можливості у здобутті дошкільної освіти, у тому числі забезпечення розумного пристосування, не вважається дискримінацією.

3. Право дитини здобувати дошкільну освіту гарантується у комунальному закладі освіти (його філії), за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає дитина, що не обмежує право її батьків обрати інший заклад освіти.

4. Територіальну доступність дошкільної освіти забезпечують засновники закладів освіти або уповноважені ними органи, шляхом:

формування та розвитку мережі закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти;

закріплення території обслуговування закладами освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти;

сприяння упровадженню, забезпечення та підтримка різних форм здобуття дошкільної освіти;

створення мобільних (пересувних) центрів з відповідним кадровим, навчально-методичним, матеріально-технічним та транспортним забезпеченням;

вжиття інших заходів для забезпечення територіальної доступності дошкільної освіти.

Територія обслуговування не закріплюється за державними, приватними і корпоративними закладами освіти, а також за закладами (групами) дошкільної освіти компенсуючого типу.

5. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування ведуть облік дітей дошкільного віку відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Здобуття дошкільної освіти

1. Здобуття дошкільної освіти має забезпечити виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти.

Виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти стосовно дітей з особливими освітніми потребами забезпечується з урахуванням їхніх задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних потреб та у тій формі, яка для кожної дитини є найбільш оптимальною.

2. Діти можуть здобувати дошкільну освіту:

у закладах дошкільної освіти, дошкільних підрозділах юридичних осіб та громадських об'єднаннях, які здійснюють освітню діяльність у сфері дошкільної освіти без статусу юридичної особи – за інституційною (очною) формою;

у фізичних осіб-підприємців, що забезпечують здобуття дошкільної освіти і набули прав та обов'язків закладу освіти;

у сім'ї – за індивідуальною (сімейною (домашньою)) формою, у тому числі:

за допомогою фізичних осіб, які мають відповідну педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника, у тому числі які провадять незалежну професійну діяльність;

за допомогою фізичних осіб-підприємців, що забезпечують здобуття дошкільної освіти.

Стаття 8. Мова у сфері дошкільної освіти

1. Мовою освітнього процесу, що провадиться суб'єктами освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, є державна.

2. Кожен вихованець має право на здобуття дошкільної освіти державною мовою в державних, комунальних і корпоративних закладах освіти.

3. Кожен вихованець має право на здобуття дошкільної освіти мовою відповідного корінного народу чи національної меншини поряд із державною мовою в державних, комунальних і корпоративних закладах дошкільної освіти.

4. Право на здобуття дошкільної освіти мовою корінного народу чи національної меншини України реалізується шляхом створення окремих груп з провадженням освітнього процесу відповідною мовою поряд із державною мовою і не поширюється на групи з провадженням освітнього процесу державною мовою.

Група з провадженням освітнього процесу мовою корінного народу чи національної меншини України, поряд з державною мовою, відкривається відповідно до вимог цього Закону.

5. Дітям із порушенням слуху забезпечується право на здобуття дошкільної освіти українською жестовою мовою.

6. Приватні суб'єкти освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти мають право вільного вибору мови освітнього процесу (крім тих, що отримують публічні кошти) та зобов'язані забезпечити оволодіння їх вихованцями державною мовою відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти.

Розділ II. СУБ'ЄКТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 9. Суб'єкти освітньої діяльності

1. Здобуття дітьми дошкільної освіти забезпечують:

- 1) заклади дошкільної освіти;
- 2) дошкільні підрозділи юридичних осіб;
- 3) фізичні особи-підприємці, що провадять освітню діяльність у сфері дошкільної освіти;
- 4) фізичні особи, які провадять педагогічну діяльність у сфері дошкільної освіти, мають педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника, у тому числі які провадять незалежну професійну діяльність;
- 5) громадські об'єднання, які здійснюють освітню діяльність у сфері дошкільної освіти без статусу юридичної особи.

2. Всі суб'єкти освітньої діяльності, незалежно від статусу, форми власності є рівними у реалізації своїх прав та мають однакові обов'язки у забезпеченні здобуття дошкільної освіти.

Стаття 10. Заклад дошкільної освіти

1. Заклад дошкільної освіти має самостійний баланс, розрахункові та інші рахунки у фінансових установах та може мати бланки, печатки та штампи із своїм найменуванням та символікою.

Заклад дошкільної освіти має право набувати майнові та немайнові права, нести обов'язки, виступати стороною у судовому процесі, мати у власності кошти та інше майно відповідно до законодавства.

Заклад дошкільної освіти для здійснення діяльності, що визначена установчими документами, може входити до складу освітніх об'єднань та округів, укладати договори про співпрацю з іншими закладами освіти, фізичними та юридичними особами тощо.

2. Заклад дошкільної освіти діє на підставі установчих документів, що затверджуються засновником відповідно до законодавства.

Права і обов'язки закладів дошкільної освіти реалізуються їх органами управління відповідно до законодавства та установчих документів.

3. Заклад дошкільної освіти за формою власності може бути:
державним - заснованим розпорядчим актом органу державної влади;
комунальним - заснованим розпорядчим актом сільської, селищної, міської, районної, обласної ради;
приватним - заснованим рішенням фізичної (фізичних) та/або юридичної (юридичних) особи (осіб) приватного права;

корпоративним - заснованим шляхом укладення засновницького договору кількома засновниками різних форм власності на засадах державно-приватного партнерства.

4. Заклади дошкільної освіти незалежно від статусу мають рівні права і обов'язки у провадженні освітньої діяльності.

5. Заклад освіти може мати у своєму складі територіально відокремлений структурний підрозділ (філію), що забезпечує здобуття дошкільної освіти та діє відповідно до установчих документів закладу освіти і на підставі положення про нього, затвердженого в установленому порядку.

Стаття 11. Установчі документи та вимоги до найменування закладів дошкільної освіти

1. Установчими документами закладу дошкільної освіти є рішення засновника про його утворення, статут закладу, а також у випадках, визначених цим Законом, засновницький договір, укладений між засновниками закладу освіти.

2. Статут закладу дошкільної освіти затверджується засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом (посадовою особою) та повинен містити інформацію про його:

- повне та скорочене найменування;
- статус, форму власності, організаційно-правову форму та тип;
- місцезнаходження;
- мету та завдання діяльності;
- особливості організації освітнього процесу;
- мову (мови) освітнього процесу;
- систему управління;
- особливості організації харчування та медичного обслуговування дітей тощо.

Статут може містити інші положення з питань, що не врегульовані законодавством, у тому числі стосовно особливостей утворення та діяльності закладу дошкільної освіти.

Положення статуту закладу дошкільної освіти не можуть суперечити законодавству.

3. Засновники корпоративного закладу дошкільної освіти укладають засновницький договір про його утворення, що повинен містити інформацію про:

- засновників;
- повне та скорочене найменування та порядок затвердження його статуту;
- права, обов'язки, порядок взаємодії засновників;
- майно, яке передається для забезпечення здобуття дошкільної освіти;
- особливості управління, його рухомим і нерухомим майном тощо.

Засновницький договір може врегульовувати інші питання співпраці засновників та діяльності корпоративного закладу дошкільної освіти.

4. Повне найменування закладу дошкільної освіти включає інформацію про його вид (для закладів компенсуючого типу), тип, територіальну приналежність (найменування адміністративно-територіальної одиниці за його місцезнаходженням) та організаційно-правову форму (для приватних та корпоративних закладів освіти).

Повне найменування закладу дошкільної освіти може додатково містити інформацію про власну назву, номер закладу чи найменування засновника, а також присвоєне відповідно до вимог законодавства ім'я (псевдонім) суспільно-політичного і громадського діяча, захисника Вітчизни, діяча науки, освіти, культури та інших сфер суспільного життя.

Стаття 12. Утворення, реорганізація, перепрофілювання та ліквідація закладу дошкільної освіти

1. Рішення про утворення, реорганізацію, перепрофілювання (зміну типу) чи ліквідацію закладів дошкільної освіти приймають їх засновники.

Засновником закладу дошкільної освіти може бути орган державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа (зокрема релігійна організація, статут (положення) якої зареєстровано у встановленому законодавством порядку), рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад дошкільної освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника.

2. Мережа закладів дошкільної освіти формується з урахуванням соціально-економічної та демографічної ситуації, а також відповідно до культурно-освітніх та інших потреб територіальної громади та/або суспільства.

3. Метою задоволення духовних потреб громадян приватні заклади дошкільної освіти, зокрема засновані релігійними організаціями, статуту (положення) яких зареєстровано у встановленому законодавством порядку, мають право визначати релігійну спрямованість власної освітньої діяльності.

3. Державний, комунальний чи корпоративний заклад дошкільної освіти не може бути ліквідований у випадку наявності потреб дітей у здобутті дошкільної освіти, які проживають на відповідній території.

4. Майно державних, комунальних і корпоративних закладів дошкільної освіти (земельні ділянки, будівлі, споруди, обладнання тощо) має використовуватися для здобуття дошкільної освіти або бути передане в оперативне управління, у строкове користування (оренду, позичку тощо) для надання освітніх послуг у сфері загальної середньої та/або позашкільної освіти.

Майно ліквідованих державних, комунальних закладів дошкільної освіти та/або державна чи комунальна частка майна корпоративного закладу дошкільної освіти може використовуватися виключно для забезпечення здобуття дошкільної, позашкільної та певного рівня повної загальної середньої освіти.

Засновник ліквідованих державних, комунальних і корпоративних закладів дошкільної освіти зобов'язаний вжити заходів щодо збереження майна

цих закладів і його подальшого цільового використання відповідно до цього Закону.

Державні та комунальні заклади дошкільної освіти та/або державна чи комунальна частка майна корпоративного закладу дошкільної освіти не можуть бути приватизовані або в будь-який інший спосіб передані у приватну власність.

5. Заклади дошкільної освіти можуть бути передані засновниками у комунальну чи державну власність відповідно до законодавства.

Стаття 13. Типи закладів дошкільної освіти, дошкільних підрозділів юридичних осіб

1. Здобуття дошкільної освіти забезпечують:

дитячий садок – заклад дошкільної освіти (або дошкільний підрозділ юридичної особи), який забезпечує розвиток, виховання і навчання дітей відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти, а також догляд за ними;

будинок дитини – заклад дошкільної освіти (або дошкільний підрозділ іншої юридичної особи) системи охорони здоров'я для медико-соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також для дітей з порушеннями фізичного, психічного, інтелектуального розвитку і сенсорними порушеннями від народження до трьох (для здорових дітей) та до чотирьох (для хворих дітей) років;

дитячий будинок – заклад дошкільної освіти (або дошкільний підрозділ іншої юридичної особи) інтернатного типу забезпечує розвиток, виховання, навчання та соціальну адаптацію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дошкільного та шкільного віку, які перебувають у родинних стосунках та утримуються за рахунок держави;

центр розвитку дитини – заклад дошкільної освіти (або дошкільний підрозділ юридичної особи), в якому забезпечується фізичний, інтелектуальний і психічний розвиток вихованців, надаються психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги (допомога), у тому числі дітям, які здобувають дошкільну освіту в інших суб'єктів освітньої діяльності або у сім'ї;

дитячий садок комбінованого типу – заклад дошкільної освіти (або дошкільний підрозділ юридичної особи), у складі якого можуть бути групи загального типу, компенсуючого типу, інклюзивні, в яких забезпечується дошкільна освіта з урахуванням стану здоров'я дітей та/або їх особливих освітніх потреб;

дитячий садок сімейного типу – заклад дошкільної освіти (або дошкільний підрозділ юридичної особи) для дітей, які перебувають в родинних стосунках і де забезпечуються їх догляд, а також розвиток, виховання і навчання відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;

дитячий садок компенсуючого типу – заклад дошкільної освіти (або дошкільний підрозділ юридичної особи) для дітей з особливими освітніми потребами від двох до семи (восьми) років та дітей, які потребують довготривалого лікування та реабілітації віком від двох до шести (семи) років.

Дитячі садки компенсуючого типу можуть бути таких видів: спеціальні та санаторні.

2. Положення про заклад дошкільної освіти (крім будинку дитини та дитячого будинку) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Положення про будинок дитини затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я. Положення про дитячий будинок затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері соціального захисту.

3. Діти з особливими освітніми потребами можуть перебувати до восьми років у спеціальних закладах дошкільної освіти або спеціальних групах закладів дошкільної освіти.

Для задоволення освітніх, соціальних потреб населення можуть створюватися мобільні (пересувні) центри дошкільної освіти.

Стаття 14. Наповнюваність груп та зарахування дітей до закладів дошкільної освіти, їх відрахування та переведення.

1. У закладах дошкільної освіти можуть здобувати освіту діти від одного до шести (семи) років. Наповнюваність груп у закладах дошкільної освіти становить:

для дітей віком від одного до трьох років - до 15 осіб;

для дітей віком від трьох до шести (семи) років - до 20 осіб (в літній період – не більше 15 осіб);

для дітей з короткотривалим і цілодобовим перебуванням - до 10 осіб;

для дітей спеціальних груп – від 6 до 12 осіб.

Наповнюваність різновікових груп не може становити більше 15 осіб. В інклюзивних групах можуть перебувати не більше трьох дітей з особливими освітніми потребами. Наповнюваність груп мобільних (пересувних) центрів – від 3 до 10 осіб.

Нормативи наповнюваності груп закладів дошкільної освіти компенсуючого типу затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2. Порядок зарахування, відрахування та переведення вихованців до державних і комунальних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Порядок зарахування, відрахування та переведення вихованців до приватних і корпоративних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти визначається засновником (засновниками).

Стаття 15. Дошкільний підрозділ юридичної особи

1. Юридичні особи, у тому числі заклади освіти (крім закладів дошкільної освіти), їх філії можуть мати у своєму складі дошкільні підрозділи.

2. Дошкільний підрозділ юридичної особи діє відповідно до установчих документів юридичної особи, у складі якої він перебуває, та на підставі положення про нього, затвердженого керівником юридичної особи.

3. Дошкільний підрозділ юридичної особи має права та обов'язки закладу дошкільної освіти, передбачені цим Законом та іншими законодавчими актами (крім тих, що можуть мати винятково юридичні особи).

4. Засновник (засновники) та керівник юридичної особи, що має у своєму складі дошкільний підрозділ, керівник підрозділу (у разі введення відповідної посади) зобов'язані в межах повноважень забезпечувати та організовувати його діяльність відповідно до вимог цього Закону та інших актів законодавства.

Стаття 16. Фізичні особи (фізичні особи-підприємці) та громадські об'єднання, які забезпечують здобуття дошкільної освіти

1. Фізичні особи-підприємці, які особисто провадять освітню діяльність за рівнем дошкільної освіти, та фізичні особи, які здійснюють відповідну незалежну професійну діяльність, повинні мати педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника, крім випадків забезпечення здобуття дошкільної освіти у сім'ї – батьками для своїх дітей самостійно.

2. Фізичні особи-підприємці можуть провадити освітню діяльність у сфері дошкільної освіти шляхом провадження педагогічної діяльності особисто та/або із залученням на договірних засадах педагогічних працівників, осіб незалежної професійної діяльності.

3. Фізична особа-підприємець діє на підставі власного положення про здійснення відповідної освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, що затверджується ним одноосібно.

4. Фізичні особи-підприємці та громадські об'єднання, які здійснюють освітню діяльність у сфері дошкільної освіти без статусу юридичної особи зобов'язані організовувати власну освітню діяльність у сфері дошкільної освіти відповідно до вимог цього Закону та інших актів законодавства у сфері дошкільної освіти.

5. Фізичні особи-підприємці та громадські об'єднання, які здійснюють освітню діяльність у сфері дошкільної освіти без статусу юридичної особи, мають права та обов'язки засновника закладу дошкільної освіти та/або закладу дошкільної освіти, передбачені цим Законом та іншими законодавчими актами (крім тих, що можуть мати винятково юридичні особи).

Розділ III.

УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 17. Органи управління у сфері дошкільної освіти

1. Управління у сфері дошкільної освіти здійснюють:

- Кабінет Міністрів України;
- центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти;
- органи державної влади, до сфери управління яких належать заклади освіти, інші юридичні особи, що мають у своєму складі дошкільні підрозділи;
- Верховна Рада Автономної Республіки Крим;
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та їх структурні підрозділи з питань освіти.

Стаття 18. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування в сфері дошкільної освіти

1. У сфері дошкільної освіти Кабінет Міністрів України приймає нормативно-правові акти, передбачені цим Законом, Законом України «Про освіту», а також здійснює повноваження, визначені іншими законами України.

2. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки:

провадить аналітично-прогностичну діяльність у сфері дошкільної освіти, визначає тенденції її розвитку, вплив демографічної, етнічної, соціально-економічної ситуації, формує стратегічні напрями розвитку системи дошкільної освіти з урахуванням досягнень науково-технічного розвитку та інших факторів, узагальнює світовий і вітчизняний досвід у відповідній сфері;

здійснює в межах своїх повноважень нормативно-правове регулювання відносин у системі дошкільної освіти;

затверджує Базовий компонент дошкільної освіти;

розробляє та затверджує примірні переліки матеріально-технічного оснащення закладів дошкільної освіти, ігрового, навчально-дидактичного обладнання;

затверджує порядок провадження інноваційної та експериментальної освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

затверджує гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у закладах дошкільної освіти;

затверджує натуральний набір продуктів для харчування дітей раннього та дошкільного віку;

затверджує порядок проведення експертизи освітніх програм (у тому числі спеціальних) та парціальних програм, а також надання рекомендацій (схвалення) для їх використання в освітньому процесі;

затверджує порядок інституційного аудиту закладів дошкільної освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

затверджує порядок проведення позапланових перевірок у сфері освіти;

організовує науково-методичне та інформаційне забезпечення системи дошкільної освіти;

заохочує та відзначає педагогічних працівників сфери дошкільної освіти;

здійснює міжнародне співробітництво у сфері дошкільної освіти у встановленому законодавством порядку;

здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом, Законом України «Про освіту» та іншими актами законодавства.

3. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи:

проводять інституційний аудит закладів дошкільної освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності, що набули прав та обов'язків закладу дошкільної освіти;

надають рекомендації суб'єктам освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

розробляє порядок вивчення діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти;

проводять моніторинг якості освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти у порядку, визначеному законодавством;

акредитують громадські фахові об'єднання та інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, ведуть їх реєстр у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

у межах повноважень, передбачених законом, здійснюють державний нагляд (контроль) за суб'єктами освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

складають у випадках, передбачених законом, протоколи про адміністративні правопорушення;

здійснюють вивчення діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

надають висновки і рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти та приведення управлінських процесів місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти у відповідність із вимогами законодавства;

звертаються до суду з позовами про зобов'язання місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб усунути порушення та виконати вимоги законодавства у сфері дошкільної освіти;

беруть участь у сертифікації педагогічних працівників;

здійснюють інші повноваження, визначені законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

4. Органи державної влади, до сфери управління яких належать заклади освіти, інші юридичні особи, що мають у своєму складі дошкільні підрозділи:

беруть участь у реалізації державної політики в сфері дошкільної освіти;

розподіляють державне фінансування закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти та перебувають у сфері їх управління;

за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснюють повноваження засновника для заснованих ними закладів дошкільної освіти, інших юридичних осіб, що мають у своєму складі дошкільні підрозділи;

здійснюють інші повноваження, передбачені Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими законами України.

5. Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні ради, Київська та Севастопольська міські ради:

відповідають за реалізацію державної політики у сфері дошкільної освіти на відповідній території;

забезпечують рівні умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти;

забезпечують засновані ними заклади освіти навчальною літературою (програми, навчально-методичні, навчально-наочні посібники тощо) та засобами навчання;

мають право засновувати, реорганізовувати, перепрофільовувати (змінювати тип) та ліквідувати заклади освіти;

здійснюють інші права та обов'язки засновника, визначені цим Законом та іншими законодавчими актами, для заснованих ними закладів дошкільної освіти;

оприлюднюють на своїх офіційних веб сайтах інформацію та документи про використання публічних коштів у сфері дошкільної освіти;

здійснюють інші повноваження у сфері дошкільної освіти, передбачені законом.

6. Районні, міські ради та сільські, селищні ради:

відповідають за реалізацію державної політики у сфері дошкільної освіти на відповідній території, забезпечення доступності дошкільної освіти;

планують та забезпечують розвиток мережі закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти;

забезпечують рівні умови розвитку суб'єктів освітньої діяльності, які провадять освітню діяльність у сфері дошкільної освіти;

мають право засновувати, реорганізовувати, перепрофільовувати (змінювати тип) та ліквідувати заклади освіти;

здійснюють права і обов'язки засновника закладу освіти;

забезпечують засновані ними заклади освіти навчальною літературою (програми, навчально-методичні, навчально-наочні посібники тощо) та засобами навчання;

забезпечують підвезення дітей дошкільного віку до закладу освіти і у зворотному напрямку;

ведуть облік дітей дошкільного віку у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;

оприлюднюють на своїх офіційних веб сайтах інформацію та документи про використання публічних коштів у сфері дошкільної освіти;

здійснюють інші повноваження у сфері дошкільної освіти, передбачені законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

7. Місцеві державні адміністрації, їх структурні підрозділи з питань освіти:

здійснюють моніторинг діяльності та рішень органів місцевого самоврядування, їх виконавчих органів в частині реалізації ними державної політики та дотримання законодавства у сфері освіти, а також в частині виконання ними прав і обов'язків засновників закладів освіти, визначених цим Законом та Законом України «Про освіту»;

надають органам місцевого самоврядування, їх виконавчим органам, посадовим особам рекомендації щодо усунення порушень законодавства з питань освіти та виконання ними прав і обов'язків засновників закладів дошкільної освіти, визначених законодавством;

звертаються до суду з позовами про зобов'язання органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб усунути порушення та виконати вимоги законодавства у сфері дошкільної освіти;

можуть ініціювати проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю);

можуть здійснювати делеговані повноваження органів місцевого самоврядування за рішенням місцевих рад, а також окремі функції засновників закладів освіти на відповідній території;

здійснюють інші повноваження відповідно до Конституції України, Конституції Автономної Республіки Крим, законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших законів.

Стаття 19. Управління суб'єктом освітньої діяльності

1. Управління суб'єктом освітньої діяльності здійснюють:

засновник (засновники) суб'єкта освітньої діяльності (юридичної особи) або уповноважений ним (ними) орган (особа);
керівник (директор) суб'єкта освітньої діяльності;
педагогічна рада.

2. Органи самоврядування та піклувальна рада мають право брати участь в управлінні суб'єктом освітньої діяльності у порядку та межах, визначених Законом України «Про освіту», цим Законом та установчими документами суб'єкта освітньої діяльності.

Стаття 20. Засновник суб'єкта освітньої діяльності

1. Права і обов'язки засновника суб'єкта освітньої діяльності визначаються відповідно до Закону України «Про освіту», цього та інших законів України та нормативно-правових актів.

2. Засновник суб'єкта освітньої діяльності або уповноважений ним орган (посадова особа):

затверджує установчі документи та укладає засновницький договір у випадках, визначених законами України;

затверджує перспективний план розвитку суб'єкта освітньої діяльності;

фінансує виконання перспективного плану розвитку суб'єкта освітньої діяльності (крім приватної форми власності);

укладає трудовий договір (контракт) з особою, обраною (призначеною) на посаду керівника (директора) суб'єкта освітньої діяльності у порядку, визначеному законодавством;

розриває трудовий договір (контракт) з керівником (директором) суб'єкта освітньої діяльності з підстав та у порядку, визначених законодавством;

затверджує кошторис суб'єкта освітньої діяльності у порядку, визначеному законодавством;

може ініціювати проведення позапланового інституційного аудиту та/або громадської акредитації;

забезпечує та контролює усунення порушень вимог законодавства, встановлених під час заходів державного нагляду (контролю);

здійснює контроль за використанням публічних коштів та іншою фінансово-господарською діяльністю заснованого ним суб'єкта освітньої діяльності;

забезпечує та контролює створення безпечного та безперешкодного освітнього середовища у заснованому ним суб'єкті освітньої діяльності, а також застосування універсального дизайну та/або розумного пристосування;

забезпечує доступність будівель, споруд і приміщень закладів освіти згідно з державними будівельними нормами і стандартами;

затверджує положення про конкурс на посаду керівника (директора) суб'єкта освітньої діяльності та склад конкурсної комісії;

встановлює режим роботи суб'єкта освітньої діяльності;

створює та ліквідує структурні підрозділи у заснованих ним суб'єктів освітньої діяльності;

здійснює інші повноваження, передбачені законодавством та установчими документами суб'єкта освітньої діяльності.

3. Засновник або уповноважена ним особа не має права втручатися в діяльність суб'єкта освітньої діяльності, що здійснюється ним у межах його автономії, визначеної Законом України «Про освіту» та цим Законом.

4. Засновник суб'єкта освітньої діяльності зобов'язаний:

забезпечити утримання, розвиток навчально-методичної та матеріально-технічної бази заснованого ним суб'єкта освітньої діяльності на рівні, достатньому для виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти, ліцензійних умов, охорони праці, безпеки життєдіяльності, протипожежних норм і правил, вимог санітарного та іншого законодавства;

у разі реорганізації, перепрофілювання (зміни типу), ліквідації, припинення діяльності, зокрема внаслідок анулювання відповідної ліцензії, суб'єкта освітньої діяльності обов'язково забезпечити вихованцям можливість продовжити здобуття дошкільної освіти;

забезпечити відповідно до законодавства створення безпечного та безперешкодного середовища для всіх учасників освітнього процесу;

оприлюднювати публічну інформацію відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про доступ до інформації» та «Про відкритість використання публічних коштів»;

виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами суб'єкта освітньої діяльності.

5. Засновники державних та комунальних суб'єктів освітньої діяльності або уповноважені ними органи не можуть делегувати керівникам, педагогічним радам, органам громадського самоврядування та піклувальним радам власні повноваження, визначені цим Законом та Законом України «Про освіту».

Стаття 21. Директор закладу дошкільної освіти

1. Керівництво закладом дошкільної освіти здійснює його директор, який призначається засновником закладу дошкільної освіти або уповноваженою ним особою шляхом конкурсного відбору.

2. Директором закладу дошкільної освіти може бути особа, яка є громадянином України, вільно володіє державною мовою, має вищу освіту або вищу педагогічну освіту (для директорів державних, комунальних закладів дошкільної освіти), високі моральні якості, стаж педагогічної та/або науково-педагогічної роботи не менше трьох років, організаторські здібності, фізичний і психічний стан, що не перешкоджає виконанню професійних обов'язків.

Не може обіймати посаду директора закладу дошкільної освіти особа, яка:

- 1) є недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена;
- 2) має судимість;
- 3) позбавлена права обіймати відповідну посаду;
- 4) за рішенням суду була визнана винною у вчиненні корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- 5) не пройшла конкурсний відбір відповідно до цього Закону.

3. Повноваження та відповідальність директора закладу дошкільної освіти визначаються законом.

Трудові права та обов'язки директора закладу дошкільної освіти можуть також визначатися трудовим договором (контрактом). Директор має права та обов'язки педагогічного працівника, визначені законом України «Про освіту» та цим Законом, несе відповідальність за виконання обов'язків, визначених законодавством, установчими документами і трудовим договором.

4. Директор закладу дошкільної освіти має право:

діяти від імені закладу дошкільної освіти без довіреності та представляти заклад у відносинах з іншими особами;

підпису на документах з питань освітньої, фінансово-господарської та іншої діяльності закладу дошкільної освіти;

приймати рішення щодо діяльності закладу дошкільної освіти в межах повноважень, визначених законодавством;

приймати на роботу, переводити та звільняти з роботи працівників закладу дошкільної освіти, визначати їх посадові (робочі) обов'язки (інструкції), заохочувати та притягати до дисциплінарної відповідальності, а також вирішувати інші питання, пов'язані з трудовими відносинами, відповідно до вимог законодавства;

видавати у межах своєї компетенції накази і контролювати їх виконання;

укладати договори з фізичними та/або юридичними особами в межах власних повноважень;

ініціювати проведення зовнішнього моніторингу якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти, позапланового інституційного аудиту та/або громадської акредитації закладу;

приймати рішення з інших питань у межах своїх повноважень, зокрема з питань, не врегульованих законодавством.

5. Директор закладу дошкільної освіти зобов'язаний:

виконувати Закон України «Про освіту», цей Закон та інші акти законодавства, що урегульовують діяльність закладу дошкільної освіти, учасників освітнього процесу, а також забезпечувати їх виконання працівниками закладу;

створювати умови для реалізації прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, у тому числі реалізації академічних свобод педагогічних працівників;

планувати та організовувати діяльність закладу дошкільної освіти;

розробляти кошторис та подавати його засновнику або уповноваженому ним органу на затвердження;

провадити фінансово-господарську діяльність закладу дошкільної освіти в межах затвердженого кошторису;

забезпечувати розроблення, подання на затвердження засновнику або уповноваженому ним органу та виконання перспективного плану розвитку закладу дошкільної освіти;

затверджувати штатний розпис;

затверджувати план роботи на рік, правила внутрішнього розпорядку, посадові (робочі) обов'язки (інструкції) та графіки роботи працівників;

організовувати освітній процес;

забезпечити створення та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

контролювати виконання освітніх програм у закладі дошкільної освіти;

створювати необхідні умови для атестації та сертифікації педагогічних працівників закладу;

сприяти підвищенню кваліфікації та сертифікації педагогічних працівників;

сприяти здійсненню громадського нагляду (контролю) за діяльністю закладу дошкільної освіти;

сприяти та створювати умови для діяльності органів громадського самоврядування;

створювати умови у закладі освіти для реалізації засад здорового способу життя серед учасників освітнього процесу;

створювати у закладі безпечне та безперешкодне освітнє середовище, у тому числі забезпечувати умови для захисту вихованців та працівників від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства;

організувати харчування та сприяти медичному обслуговуванню вихованців;

щорічно звітувати про свою роботу на загальних зборах (конференції) закладу дошкільної освіти;

створювати необхідні умови для здобуття дошкільної освіти особами з особливими освітніми потребами;

забезпечувати відкритість і прозорість діяльності закладу, зокрема шляхом оприлюднення публічної інформації відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про доступ до публічної інформації» та «Про відкритість використання публічних коштів» та інших законів України;

забезпечити дотримання ліцензійних умов, вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, протипожежних норм і правил, вимог санітарного та іншого законодавства;

здійснювати зарахування дітей, переведення, відрахування вихованців відповідно до вимог законодавства;

організувати документообіг, бухгалтерський облік та звітність відповідно до законодавства;

виконувати інші обов'язки, покладені на нього законодавством, засновником, статутом закладу дошкільної освіти, колективним договором (у разі наявності) та його посадовою інструкцією.

Стаття 22. Педагогічна рада

1. Колегіальним постійно діючим органом управління суб'єкта освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти (крім фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб-підприємців, які провадять відповідну діяльність одноособово) є педагогічна рада. Педагогічна рада створюється за наявності не менше трьох педагогічних працівників. До складу педагогічної ради входять всі педагогічні працівники суб'єкта освітньої діяльності.

2. На засідання педагогічної ради можуть бути запрошені медичні працівники, батьки вихованців, педагогічні працівники інших суб'єктів освітньої діяльності, представники засновника, органів самоврядування, громадських об'єднань, особи, які провадять педагогічну діяльність на договірних засадах. Особи, запрошені на засідання педагогічної ради, мають право дорадчого голосу.

Головою педагогічної ради є керівник суб'єкта освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти або уповноважена ним особа, зокрема керівник дошкільного підрозділу. Педагогічна рада обирає зі свого складу секретаря та встановлює строк його повноважень.

Засідання педагогічної ради є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин від її складу. Рішення з усіх питань приймаються більшістю від складу педагогічної ради. У разі рівного розподілу голосів голос голови педагогічної ради є визначальним. Рішення педагогічної ради оформлюються протоколом її засідання, підписуються головою та секретарем педагогічної ради.

3. Педагогічна рада:

визначає освітні програми, за якими буде організовуватися освітній процес, вивчає результативність їх виконання;

формує систему та затверджує порядок внутрішнього забезпечення якості освіти;

схвалює правила внутрішнього розпорядку;

розглядає питання вдосконалення організації освітнього процесу;

схвалює план роботи на навчальний рік та літній період;

формує та ухвалює щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

ухвалює рішення щодо відзначення та морального заохочення працівників та інших учасників освітнього процесу;

приймає рішення щодо визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічного працівника, отриманих ним поза закладами освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою;

може ініціювати проведення позапланового інституційного аудиту, громадської акредитації, зовнішнього моніторингу якості освітньої діяльності суб'єкта освітньої діяльності відповідно до законодавства;

розглядає інші питання, віднесені законодавством та/або установчими документами суб'єкта освітньої діяльності до її повноважень.

Стаття 23. Громадське самоврядування у закладі дошкільної освіти

1. У закладі дошкільної освіти можуть діяти органи самоврядування працівників та органи батьківського самоврядування.

2. Засади формування та діяльності органів громадського самоврядування визначаються Законом України «Про освіту», цим Законом та установчими документами закладу дошкільної освіти.

У діяльність будь-якого органу громадського самоврядування закладу дошкільної освіти не мають права втручатися представники органів управління закладом дошкільної освіти та представники іншого органу громадського самоврядування, піклувальної ради.

3. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу дошкільної освіти є загальні збори (конференція) його трудового колективу та представників батьківського самоврядування (у разі його створення), які скликаються не рідше ніж 1 раз на рік.

Інформація про час і місце проведення загальних зборів (конференції) закладу дошкільної освіти розміщується на його інформаційному стенді та оприлюднюється на його веб сайті не пізніше ніж за місяць до її проведення.

Загальні збори (конференція) закладу дошкільної освіти заслуховують щороку звіт директора закладу дошкільної освіти.

Стаття 24. Піклувальна рада закладу дошкільної освіти

1. Піклувальна рада закладу дошкільної освіти створюється за рішенням засновника закладу дошкільної освіти або уповноваженого ним органу.

2. Піклувальна рада закладу дошкільної освіти діє на підставі Закону України «Про освіту», установчих документів закладу дошкільної освіти та рішення засновника закладу дошкільної освіти або уповноваженого ним органу про її утворення.

3. Директор закладу дошкільної освіти може ініціювати перед засновником або уповноваженим ним органом створення піклувальної ради.

4. Піклувальну раду може бути створено за рішенням засновника або уповноваженого ним органу для одного чи декількох закладів дошкільної освіти на визначений засновником строк.

5. До складу піклувальної ради не можуть входити працівники закладу дошкільної освіти.

6. Наглядова (піклувальна) рада має право:

брати участь у визначенні стратегії розвитку закладу освіти та контролювати її виконання;

сприяти залученню додаткових джерел фінансування;

аналізувати та оцінювати діяльність закладу освіти та його керівника;

контролювати виконання кошторису та/або бюджету закладу освіти і вносити відповідні рекомендації та пропозиції, що є обов'язковими для розгляду керівником закладу освіти;

вносити засновнику закладу освіти подання про заохочення або відкликання керівника закладу освіти з підстав, визначених законом;

здійснювати інші права, визначені спеціальними законами та/або установчими документами закладу освіти.

Розділ IV. ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Стаття 25. Освітній процес

1. Освітній процес організується відповідно до Закону України «Про освіту», цього Закону, інших актів законодавства, освітньої програми (освітніх програм), перспективного плану розвитку та плану роботи закладу освіти на навчальний рік та літній період, та спрямовується на розвиток особистості кожної дитини, розвиток обдарувань, формування і застосування компетентностей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

2. Освітній процес організується в безпечному та доступному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку вихованців.

3. Освітній процес у закладах освіти організується в межах навчального року та літнього періоду. Навчальний рік, як правило, розпочинається 1 вересня і закінчується не пізніше 31 травня наступного року. Якщо 1 вересня припадає на вихідний день, навчальний рік розпочинається у перший за ним робочий день.

Літній період у закладі освіти триває з 1 червня до 31 серпня. Вихованці за бажанням їхніх батьків можуть відвідувати заклад дошкільної освіти упродовж літнього періоду.

Виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у закладах освіти, що має ґрунтуватися на загальнолюдських цінностях, культурних цінностях Українського народу, цінностях громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод

людини і громадянина, принципах, визначених Законом України «Про освіту», та спрямовуватися на формування:

поваги до гідності, прав, свобод, законних інтересів людини і громадянина, нетерпимості до приниження честі та гідності людини, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;

доброти, милосердя, толерантності, відповідальності за свої дії;

громадянської культури та навичок здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;

патріотизму, поваги до державної мови та державних символів України, поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, традицій і надбань Українського народу;

шанобливого ставлення до сім'ї та свободи іншої людини.

5. В рамках освітнього процесу в закладі освіти єдність розвитку, виховання та навчання забезпечують особи, які провадять педагогічну діяльність.

6. Освітній процес за місцем проживання дітей може організовуватися шляхом створення мобільних (пересувних) центрів дошкільної освіти у формі, яка є найбільш зручною та доцільною для забезпечення здобуття дітьми дошкільної освіти відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти.

7. Держава визнає пріоритет сімейного виховання дитини, сприяє взаємодії закладів освіти із сім'єю.

Єдність навчання, виховання і розвитку дітей забезпечується спільними зусиллями усіх учасників освітнього процесу.

Стаття 26. Освітня програма

1. Суб'єкти освітньої діяльності мають здійснювати освітній процес відповідно до освітньої програми (освітніх програм). Особливості освітнього процесу в спеціальних закладах (групах) дошкільної освіти визначаються спеціальними освітніми програмами. Освітня програма, у тому числі спеціальна, має обов'язково передбачати набуття дитиною компетентностей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма розробляється суб'єктами освітньої діяльності, науковими установами, фізичними чи юридичними особами на основі Базового компоненту дошкільної освіти та має бути рекомендована (схвалена) для використання у освітньому процесі у порядку визначеному законодавством.

2. Освітня програма має містити інформацію про:

вікові особливості дітей, які можуть здобувати дошкільну освіту за нею, у тому числі орієнтовні вікові показники розвитку дитини (психічного, фізичного тощо);

перелік і зміст освітніх ліній;

очікувані результати від освітнього процесу – перелік компетентностей, що мають здобути вихованці;

зміст, форми, методи, засоби реалізації освітнього процесу;

рекомендації батькам і педагогічним працівникам щодо розвитку, виховання та навчання дітей, напрями взаємодії із сім'єю.

Освітня програма може містити інші освітні компоненти, що визначають особливості освітнього процесу, зокрема, корекційно-розвитковий складник для дітей з особливими освітніми потребами.

3. Освітня програма має передбачати:

узгодження процесів розвитку, виховання та навчання з природними етапами розвитку людини;

формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини, емоційно-ціннісного ставлення до довкілля, практичної та духовної діяльності людини;

виховання екологічної культури дитини, дбайливого ставлення до природи;

розвиток творчих здібностей.

4. Рішення про використання у освітньому процесі освітніх програм приймається педагогічною радою суб'єкта освітньої діяльності.

Суб'єкти освітньої діяльності можуть використовувати в освітньому процесі парціальні програми, рекомендовані (схвалені) для використання у порядку визначеному законодавством.

5. На основі освітньої програми педагогічна рада схвалює, а керівник суб'єкта освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти або уповноважений ним керівник дошкільного підрозділу затверджує план роботи на навчальний рік та літній період.

6. Навчальне навантаження на дитину в освітньому процесі не може перевищувати його гранично допустимий обсяг, визначений законодавством. При цьому, додаткові освітні послуги можуть надаватися виключно за бажанням батьків вихованців та договорів укладених з ними відповідно до законодавства.

Стаття 27. Інклюзивна освіта

1. У закладах освіти створюються та функціонують інклюзивні групи. Організація діяльності інклюзивних груп здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. Відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності для кожної дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту в інклюзивній групі, та у порядку, визначеному законодавством, складається індивідуальна програма розвитку дитини.

3. Засновник закладу освіти має здійснювати фінансове, кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне забезпечення інклюзивних груп (у разі їх створення).

4. Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для дитини з особливими освітніми потребами забезпечує асистент вихователя, посада якого вводиться при створенні інклюзивної групи.

В освітньому процесі соціальні потреби дітей з особливими освітніми потребами забезпечуються асистентом дитини - соціальним робітником, одним

із батьків або іншою уповноваженою відповідно до законодавства особою.

Асистент дитини до участі в освітньому процесі допускається керівником закладу освіти на підставі укладення відповідного договору між закладом освіти та асистентом дитини за згодою батьків.

Розділ V. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 28. Система забезпечення якості

1. Система забезпечення якості у сфері дошкільної освіти формується відповідно до Закону України «Про освіту» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Система забезпечення якості у сфері дошкільної освіти включає систему забезпечення якості в суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти), систему зовнішнього забезпечення якості освіти, систему забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

3. Внутрішня система забезпечення якості освіти формується суб'єктом освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти з урахуванням методичних рекомендацій, розроблених центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

4. Система зовнішнього забезпечення якості дошкільної освіти та система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти у сфері дошкільної освіти, визначаються Законом України «Про освіту» та цим Законом.

Система зовнішнього забезпечення якості дошкільної освіти включає центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти і незалежні установи оцінювання та забезпечення якості освіти, а також інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості освіти (стандартизацію, ліцензування, громадську акредитацію, інституційний аудит, моніторинг якості освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, атестацію та сертифікацію педагогічних працівників, громадський нагляд (контроль)).

Стаття 29. Базовий компонент дошкільної освіти

1. Базовий компонент дошкільної освіти розробляється і затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та переглядається не менше одного разу на 10 років.

До розроблення Базового компонента дошкільної освіти можуть бути залучені центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти, Національна академія педагогічних наук України, академічні, галузеві науково-дослідні інститути, заклади освіти, інші науково-методичні та методичні установи, громадські об'єднання, експерти тощо.

2. Виконання Базового компонента дошкільної освіти в освітньому процесі є обов'язковим для всіх суб'єктів освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти.

Стаття 30. Ліцензування освітньої діяльності

1. Заклади освіти, інші юридичні особи, у тому числі, що мають у своєму складі дошкільні підрозділи, фізичні особи-підприємці та громадські об'єднання, які здійснюють освітню діяльність у сфері дошкільної освіти без статусу юридичної особи, можуть провадити освітню діяльність у сфері дошкільної освіти виключно на підставі відповідної ліцензії, що видається органом ліцензування відповідно до вимог Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та ліцензійних умов.

2. Ліцензії видаються органами ліцензування за кожним місцем провадження закладом освіти, іншою юридичною особою чи фізичною особою-підприємцем освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, крім освітньої діяльності, що провадиться за місцем проживання дитини.

Ліцензія підтверджує спроможність провадити освітню діяльність у сфері дошкільної освіти та в певному місці (місцях) провадження такої діяльності відповідно до ліцензійних умов.

3. Ліцензійні умови мають містити вичерпний перелік вимог до кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення та доступності приміщень закладу освіти, обов'язкових для провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії. До ліцензійних умов не можуть бути включені вимоги щодо визначення ліцензованого обсягу, якості освітньої діяльності.

Контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов здійснюють у межах своїх повноважень органи ліцензування.

4. Ліцензію може бути анульовано з підстав і в порядку, визначеному Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності», з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

5. Підставами для переоформлення ліцензії, крім підстав, визначених законами України [«Про ліцензування видів господарської діяльності»](#) та [«Про освіту»](#), також є:

1) реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання;

2) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу (філії) суб'єкта, який провадить освітню діяльність;

3) зміна найменування чи місцезнаходження (без зміни місця провадження освітньої діяльності) закладу та/або відокремленого структурного підрозділу;

Переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності здійснюється без проведення процедури ліцензування. У разі реорганізації юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або приєднання переоформлення ліцензії здійснюється на основі ліцензій цих юридичних осіб.

Стаття 31. Державний нагляд (контроль) у сфері дошкільної освіти

1. Державний нагляд (контроль) у сфері дошкільної освіти здійснюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами, що діють на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Законом України «Про освіту» та цим Законом.

2. Формами заходів державного нагляду (контролю) у сфері дошкільної освіти є:

плановий (позаплановий) інституційний аудит;
позапланова перевірка.

3. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи проводять інституційний аудит, позапланові перевірки відповідно до Закону України «Про освіту», цього Закону у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 32. Інституційний аудит

1. Інституційний аудит — це комплексна зовнішня перевірка та оцінювання освітніх і управлінських процесів суб'єкта освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, які повинні забезпечувати його ефективну роботу та сталий розвиток.

Інституційний аудит проводиться з метою оцінювання якості освітньої діяльності та визначення рекомендацій щодо:

підвищення якості освітньої діяльності та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність з вимогами законодавства.

2. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи проводять інституційний аудит відповідно до Закону України «Про освіту» та цього Закону у порядку, затвердженому у центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

3. Інституційний аудит є плановим заходом, що проводиться центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами не частіше одного разу на 10 років.

4. За результатами проведення інституційного аудиту надаються висновок про якість освітньої діяльності, внутрішню систему забезпечення якості освіти, а також рекомендації щодо вдосконалення освітньої діяльності.

5. Керівник суб'єкта освітньої діяльності має право подати до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти обґрунтовані заперечення щодо висновку та рекомендацій протягом десяти робочих днів з дня їх отримання. Заперечення повинні бути розглянуті протягом 20 робочих днів з дня їх надходження.

6. Результати інституційного аудиту оприлюднюються на сайтах суб'єкта освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти (крім фізичних осіб-підприємців), його засновника (крім засновника приватного суб'єкта освітньої діяльності) та центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти чи його територіального органу протягом трьох робочих днів з дня завершення розгляду заперечень.

7. У разі виявлення невідповідності освітньої діяльності законодавству, зокрема ліцензійним умовам, орган, який провів інституційний аудит, визначає строк усунення порушень у роботі суб'єкта освітньої діяльності, який не може перевищувати одного року.

Після закінчення визначеного строку проводиться перевірка результатів усунення відповідних порушень. У разі негативних результатів такої перевірки засновнику суб'єкта освітньої діяльності можуть бути надані рекомендації щодо зміни керівника суб'єкта освітньої діяльності та/або керівника дошкільного підрозділу, реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення), ліквідації суб'єкта освітньої діяльності чи анулювання ліцензії і припинення його діяльності.

Стаття 33. Громадська акредитація закладу дошкільної освіти

1. Громадська акредитація закладу дошкільної освіти проводиться за ініціативою його директора відповідно до вимог Закону України «Про освіту» за рахунок коштів засновника, інших джерел, не заборонених законодавством, та з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Громадська акредитація здійснюється юридичними особами, акредитованими у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, з урахуванням вимог до проведення інституційного аудиту закладів дошкільної освіти.

3. Успішні результати громадської акредитації закладу дошкільної освіти засвідчуються сертифікатом, що є чинним впродовж десяти років.

4. Заклади дошкільної освіти, що мають чинний сертифікат про громадську акредитацію закладу освіти, вважаються такими, що пройшли плановий інституційний аудит.

5. Інформація про проведення та результати громадської акредитації закладу дошкільної освіти оприлюднюється на веб сайті закладу освіти та/або його засновника впродовж десяти днів з дня видачі сертифікату і надсилається до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

Стаття 34. Атестація та сертифікація педагогічних працівників

1. Атестація педагогічних працівників закладів освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту» та в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2. Сертифікація здійснюється з метою виявлення та заохочення педагогічних працівників з високим рівнем педагогічної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню.

3. Засади сертифікації педагогічних працівників визначаються Законом України «Про освіту».

Сертифікація передбачає:

1) експертне оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації шляхом вивчення практичного досвіду їх роботи;

2) самооцінювання учасником сертифікації власної педагогічної майстерності;

3) оцінювання фахових знань та умінь учасників сертифікації шляхом їх незалежного тестування.

4. Право на проходження сертифікації мають педагогічні працівники, які мають стаж роботи на відповідній посаді не менше двох років. Педагогічний працівник має право на проходження сертифікації безоплатно один раз на три роки. Педагогічний працівник, який не отримав сертифікат, має право на повторне проходження сертифікації не раніше ніж через рік.

5. Педагогічний працівник, який отримав сертифікат:

отримує щомісячну доплату в розмірі 20 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати) пропорційно до обсягу педагогічного навантаження протягом строку дії сертифіката;

впроваджує і поширює інноваційні методики навчання, організації освітнього процесу та нові освітні технології;

може бути залучений до процедур і заходів, пов'язаних із забезпеченням якості та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти.

6. Проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником, а також є підставою для присвоєння відповідної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання у визначеному законодавством порядку.

Стаття 35. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти

1. Кожен педагогічний працівник зобов'язаний щороку підвищувати кваліфікацію відповідно до Закону України "Про освіту" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом та в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

2. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років, яка оплачується за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, не може бути меншою за 150 годин, з яких не менше 10 відсотків загальної кількості годин повинно бути обов'язково спрямоване на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

Обсяг щорічного підвищення кваліфікації педагогічного працівника не може бути меншим, ніж 30 академічних годин.

3. На основі пропозицій педагогічних працівників педагогічна рада формує та затверджує річний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників на наступний календарний рік, що визначає вид, форму, суб'єктів підвищення кваліфікації, кількість годин і строки проходження підвищення кваліфікації педагогічними працівниками.

Стаття 36. Наукове, методичне, інформаційне забезпечення системи дошкільної освіти

1. Наукове і методичне забезпечення системи дошкільної освіти здійснюється відповідно до статті 75 Закону України «Про освіту» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Наукове, методичне, інформаційне забезпечення системи дошкільної освіти здійснюють:

центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки, підпорядковані йому науково-методичні, методичні установи та заклади вищої освіти;

центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти, його територіальні органи;

науково-дослідні установи;

інститути післядипломної педагогічної освіти;

науково-методичні та методичні установи, підпорядковані органам місцевого самоврядування та місцевим державним адміністраціям;

структурні підрозділи органів управління у сфері освіти, що здійснюють науково-методичне та методичне забезпечення;

інші суб'єкти, що здійснюють наукове і методичне забезпечення відповідно до статті 75 Закону України «Про освіту».

3. Завданнями наукового і методичного забезпечення системи дошкільної освіти є:

реалізація засад та принципів державної політики у сфері дошкільної освіти;

розроблення, затвердження та впровадження програмно-методичного забезпечення дошкільної освіти (освітні програми, навчально-методичні і навчально-наочні посібники та інші видання, у тому числі електронні);

узагальнення та поширення перспективного педагогічного досвіду та новітніх технологій у сфері освіти;

організація співпраці з іншими установами, організаціями та закладами освіти;

перепідготовка та підвищення кваліфікації педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти.

4. Інформаційне забезпечення здійснюється шляхом надання доступу учасникам освітнього процесу до освітньої статистики у сфері дошкільної освіти, публічних освітніх, наукових та інформаційних ресурсів, у тому числі до мережі Інтернет.

5. Відкриті та загальнодоступні ресурси з інформацією про діяльність суб'єктів освітньої діяльності, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти, формуються та оприлюднюються ними відповідно до статті 30 Закону України «Про освіту».

6. Освітня статистика у сфері дошкільної освіти включає:

статистичні дані про систему дошкільної освіти від всіх суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечують здобуття дошкільної освіти;

статистичну інформацію, отриману за результатами моніторингових досліджень якості дошкільної освіти та якості освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти.

7. Збір первинної статистичної інформації у сфері дошкільної освіти та її оброблення здійснюється у встановленому законодавством порядку. Методологію і звітну документацію, які пов'язані з розробленням, збиранням, обробленням і використанням статистичної інформації у сфері освіти розробляє та затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Розділ VI. УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 37. Учасники освітнього процесу у сфері дошкільної освіти

1. Учасниками освітнього процесу є:
діти раннього та дошкільного віку;
педагогічні працівники;
медичні працівники;
помічники вихователів;
батьки;
асистенти дитини;
фізичні особи, які провадять педагогічну діяльність у сфері дошкільної освіти.

2. Залучення будь-яких інших осіб до участі в освітньому процесі (проведення занять, інших заходів) здійснюється за рішенням керівника суб'єкта освітньої діяльності. Відповідальність за зміст таких занять (заходів) несе керівник суб'єкта освітньої діяльності.

Стаття 38. Права дитини у сфері дошкільної освіти

1. Права дитини у сфері дошкільної освіти визначені Конституцією України, Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

2. Дитина має гарантоване державою право на:
безоплатну дошкільну освіту в державних і комунальних закладах дошкільної освіти;

безпечні та нешкідливі умови утримання, розвитку, виховання та навчання;

захист від будь-якої інформації, у тому числі забороненої законом, пропаганди та агітації, що завдає шкоди її здоров'ю, моральному та духовному розвитку;

безоплатне медичне обслуговування у державних і комунальних закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах інших державних і комунальних закладів освіти;

захист від будь-яких форм експлуатації та дій, які шкодять здоров'ю дитини, а також від будь-яких форм насильства, приниження її гідності.

Залучати вихованців до участі в заходах, організованих громадськими об'єднаннями, дозволяється виключно за згодою їхніх батьків.

Стаття 39. Охорона та зміцнення здоров'я вихованців

1. Суб'єкт освітньої діяльності має забезпечити належні та безпечні умови навчання, виховання, розвитку, збереження та зміцнення здоров'я, формувати гігієнічні навички та засади здорового способу життя вихованців.

Вихованці забезпечуються медичним обслуговуванням, що здійснюється медичними працівниками, які входять до штату суб'єктів освітньої діяльності або відповідних закладів охорони здоров'я. Вихованці забезпечуються медичним обслуговуванням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Заклади охорони здоров'я разом з органами управління освітою та органами охорони здоров'я щороку забезпечують безоплатний медичний огляд вихованців, моніторинг і корекцію стану здоров'я, проведення лікувально-профілактичних заходів у суб'єктах освітньої діяльності.

2. Контроль за охороною здоров'я та якістю харчування вихованців здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 40. Організація харчування вихованців у закладі освіти

1. Забезпечення та організація харчування вихованців у закладі освіти здійснюється його засновником (уповноваженим ним органом) та керівником.

2. Батьки сплачують за харчування вихованців у закладі освіти у розмірі, визначеному його засновником. Порядок встановлення плати батьків за харчування вихованців у державному та комунальному закладі освіти визначається Кабінетом Міністрів України.

Органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади забезпечують безкоштовним харчуванням дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з інвалідністю, дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» та інші категорії, передбачені законодавством, які здобувають дошкільну освіту у державних і комунальних закладах освіти.

За рішенням засновника закладу освіти та за рахунок коштів відповідного бюджету для вихованців з багатодітних сімей та інших категорій, які потребують соціальної підтримки, надаються пільгові умови оплати за харчування.

Засновник може установлювати додаткові пільги щодо плати батьків за харчування дітей у закладах дошкільної освіти за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів, підприємств, організацій, установ.

3. Засновник або уповноважений ним орган та керівник закладу освіти несуть відповідальність за якість харчування вихованців у закладі освіти. Контроль за якістю харчування у закладі освіти покладається на його засновника або уповноважений ним орган, а також на відповідні органи управління у сфері охорони здоров'я.

Стаття 41. Права та обов'язки батьків

1. Батьки мають право:

вибирати суб'єкта освітньої діяльності та форму здобуття дитиною дошкільної освіти;

обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування закладу дошкільної освіти;

брати участь у загальних зборах (конференції) колективу закладу дошкільної освіти, представлений працівниками закладу та батьками вихованців;

звертатися до керівника закладу освіти, відповідних органів управління освітою з питань розвитку, виховання і навчання своїх дітей;

захищати законні інтереси своїх дітей у відповідних державних органах і суді.

2. Батьки зобов'язані:

сприяти здобуттю дитиною дошкільної освіти;

поважати гідність учасників освітнього процесу, шанобливо ставитися до них;

виховувати у дітей повагу до прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих;

дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, розвивати її здібності, формувати навички здорового способу життя;

виховувати у дитини працелюбність, дбайливе ставлення до довкілля, здатність взаємодіяти з людьми, які її оточують;

розвивати вміння співпереживати, співчувати, допомагати іншим;

забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми старшого дошкільного віку за будь-якою формою;

виховувати у дітей любов до України, шанобливе ставлення до державної мови, народних традицій і звичаїв Українського та інших народів, повагу до національних, історичних, культурних цінностей;

дотримуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти.

3. Інші права та обов'язки батьків визначаються Законом України "Про освіту". Здобуття дитиною дошкільної освіти в закладі освіти або в іншого суб'єкта освітньої діяльності не звільняє батьків від обов'язку доглядати, піклуватися, виховувати, розвивати і навчати дитину.

4. Кожен з батьків дитини є відповідальним за її виховання, розвиток і навчання, а також за збереження її життя, зміцнення здоров'я, формування почуття людської гідності та усвідомленого ставлення дитини до здорового способу життя.

Стаття 42. Педагогічні працівники у сфері дошкільної освіти, їх права та обов'язки

1. На посади педагогічних працівників приймаються особи, які мають відповідну фахову педагогічну освіту та/або відповідну професійну кваліфікацію, вільно володіють державною мовою або володіють державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без

громадянства), моральні якості та фізичний і психічний стан здоров'я яких дозволяють виконувати професійні обов'язки.

Не може обіймати посаду педагогічного працівника закладу дошкільної освіти особа, яка:

- 1) є недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена;
- 2) має судимість;
- 3) позбавлена права обіймати відповідну посаду.

2. Педагогічні працівники мають право на:

академічну свободу, включаючи вільний вибір форм, методів і засобів навчання та виховання, що відповідають освітній програмі;

педагогічну ініціативу;

підвищення кваліфікації, перепідготовку;

вільний вибір освітніх програм, форм організації освітнього процесу;

доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі;

відзначення успіхів у своїй професійній діяльності;

справедливе та об'єктивне оцінювання своєї професійної діяльності;

захист професійної честі та гідності;

безпечні і нешкідливі умови праці;

участь у громадському самоврядуванні закладу освіти;

захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства, експлуатації, пропаганди та агітації, що завдають шкоди її здоров'ю, моральному та духовному розвитку;

першочергове зарахування своїх дітей до державних та комунальних закладів дошкільної освіти.

3. Педагогічні працівники зобов'язані:

дотримуватись принципів особистісно-орієнтованого підходу до розвитку дітей та педагогіки партнерства;

забезпечувати єдність розвитку, виховання та навчання вихованців, дотримуватися у своїй педагогічній діяльності інших принципів освітньої діяльності, визначених статтею 6 Закону України «Про освіту»;

використовувати державну мову в освітньому процесі відповідно до вимог законодавства;

постійно підвищувати кваліфікаційний рівень та вдосконалювати професійну компетентність;

з повагою ставитись до інших учасників освітнього процесу;

забезпечувати безпечні та нешкідливі умови життєдіяльності вихованців у закладі освіти;

брати участь у засіданнях педагогічної ради та заходах закладу освіти;

виконувати обов'язки, визначені Законом України «Про освіту», цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами України, установчими документами закладу, трудовим договором та/або посадовими обов'язками.

4. Інші права та обов'язки педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти визначаються Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими Законами, нормативно-правовими актами.

Стаття 43. Трудові відносини та оплата праці у закладі дошкільної освіти

1. Трудові відносини у закладі дошкільної освіти регулюються законодавством України про працю, Законом України "Про освіту", цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до них. Педагогічні працівники мають трудові та інші права, визначені Законом України «Про освіту», цим та іншими законами України, а також установчими документами і трудовим договором.

Педагогічні працівники закладів освіти приймаються на роботу за трудовими договорами відповідно до вимог цього Закону та трудового законодавства.

Засновники приватних та корпоративних закладів освіти самостійно визначають порядок укладення трудових договорів, у тому числі строкових, з особами, які приймаються на посади працівників закладів освіти відповідно до вимог цього Закону та трудового законодавства. На вимогу особи, яка приймається на роботу педагогічного працівника приватного чи корпоративного закладу освіти, з нею може бути укладено строковий трудовий договір (контракт) відповідно до вимог трудового законодавства.

2. Директор державного, комунального закладу дошкільної освіти приймається на посаду шляхом конкурсного відбору.

Положення про конкурс на посаду директора державного, комунального закладу дошкільної освіти розробляє та затверджує його засновник на підставі типового положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Переможець конкурсу призначається на посаду директора державного, комунального закладу дошкільної освіти на підставі рішення конкурсної комісії, до складу якої на паритетних засадах входять представники:

засновника (посадові особи органу державної влади чи депутати відповідного органу місцевого самоврядування (не більше однієї особи від однієї фракції чи групи);

відповідної місцевої державної адміністрації чи територіального органу центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти (державні службовці);

інститутів громадянського суспільства (зокрема громадських об'єднань керівників закладів освіти, професійних об'єднань педагогічних працівників, а також експертів, фахівців у сфері загальної середньої освіти тощо).

3. Переможця конкурсу призначає на посаду та укладає з ним трудовий договір (з особами, які приймаються на роботу вперше, укладається строковий трудовий договір (контракт) строком на 2 роки) посадова особа засновника (голова відповідної ради чи керівник державного органу) або керівник уповноваженого ним органу (структурного підрозділу з питань освіти).

Після закінчення строку трудового договору (контракту) з особами, які приймаються на роботу вперше, з директором закладу дошкільної освіти може укладатися безстроковий трудовий договір (контракт).

Безстроковий трудовий договір, укладений з директором закладу державного, комунального закладу дошкільної освіти, припиняється після досягнення ним пенсійного віку. Особа, яка досягла пенсійного віку та якій виплачується пенсія за віком, може бути прийнята на посаду директора державного чи комунального закладу дошкільної освіти або продовжити працювати на цій посаді на основі трудового договору (контракту), що укладаються строком від одного до трьох років.

4. Директор закладу освіти приймає на роботу та звільняє працівників, у порядку, визначеному цим Законом та трудовим законодавством.

5. Робочий час педагогічного працівника включає час, необхідний для виконання ним навчальної, виховної, методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором та/або посадовими обов'язками у закладі та поза його межами. Конкретний перелік та обсяг видів робіт педагогічного працівника встановлюються трудовим договором та/або посадовими обов'язками.

6. Педагогічна діяльність педагогічного працівника включає:

1) педагогічне навантаження на тиждень, що спрямоване на безпосереднє провадження освітнього процесу, відповідає його тарифній ставці і становить для:

вихователя - 25 годин;

асистента вихователя інклюзивної групи - 36 годин;

соціального педагога - 30 годин;

практичного психолога - 30 годин;

практичного психолога закладу дошкільної освіти компенсуючого типу (чи закладу комбінованого типу, який має 50 і більше відсотків спеціальних груп) та з інклюзивною (ими) групою (ами) - 25 годин;

керівника музичного - 24 години;

інструктора з фізкультури - 25 годин;

вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда - 20 годин;

керівника гуртка - 18 годин;

вихователя-методиста - 30 годин.

2) інші види педагогічної (навчальної, виховної, методичної, організаційної) діяльності, передбачені Законом, трудовим договором та/або посадовими обов'язками, за які законодавством та/або засновником можуть встановлюватися доплати.

Розміри тарифних ставок інших педагогічних працівників закладу державного та комунального закладу дошкільної освіти у порядку, визначеному законодавством.

7. Оплата праці педагогічних та інших працівників закладів дошкільної освіти здійснюється згідно із Законами «Про освіту», «Про оплату праці», Кодексом законів про працю України та іншими нормативно-правовими актами.

Педагогічне навантаження педагогічного працівника закладу дошкільної освіти обсягом менше тарифної ставки, передбаченої частиною першою цієї статті, встановлюється лише за його письмовою згодою у порядку, передбаченому законодавством.

8. Педагогічні працівники мають право на додаткову оплачувану відпустку. Тривалість основної щорічної відпустки педагогічних працівників становить 56 календарних днів.

Тривалість відпустки помічників вихователів закладів дошкільної освіти становить 30 календарних днів. Поміщикам вихователів закладів (груп) дошкільної освіти компенсуючого типу, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним навантаженням, надається щорічна додаткова відпустка за особливий характер праці тривалістю 7 календарних днів.

Розділ VII.

ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 44. Фінансово-господарська діяльність закладів освіти

1. Фінансово-господарська діяльність закладів освіти здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Законів України "Про освіту", «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів.

2. Утримання та розвиток матеріально-технічної бази закладу (закладів) освіти фінансується за рахунок коштів його засновника (їх засновників) та інших джерел, не заборонених законодавством.

3. Фінансування державних та комунальних закладів освіти здійснюється з відповідних бюджетів, у тому числі за рахунок субвенції з державного бюджету згідно з Бюджетним кодексом України та іншими законодавчими та нормативно-правовими актами.

Іншими джерелами фінансування закладу освіти можуть бути:

доходи від надання освітніх та інших послуг відповідно до укладених договорів;

гранти;

благодійна допомога у вигляді коштів, товарів (матеріальних цінностей), нематеріальних активів, робіт та послуг, одержаних від юридичних та фізичних осіб тощо;

інші джерела, незаборонені законодавством.

4. Джерелами фінансування закладів освіти, заснованих на умовах державно-приватного партнерства, є кошти їх засновників та інші джерела, не заборонені законодавством.

Обсяги та порядок співфінансування визначаються засновниками на умовах договору у встановленому законодавством порядку.

5. Фінансова автономія державних і комунальних закладів освіти в частині використання бюджетних коштів полягає у самостійному, у межах, установлених затвердженими кошторисами, здійсненні витрат на:

встановлення розмірів доплат, надбавок, виплати матеріальної допомоги, премій, інших видів стимулювання та відзначення працівників;
оплату поточних ремонтних робіт приміщень і споруд закладів освіти;
оплату підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
укладення відповідно до законодавства цивільно-правових (господарських) угод (договорів) для забезпечення діяльності закладу тощо.

6. Порядок діловодства і бухгалтерського обліку в закладі освіти визначається його керівником відповідно до законодавства.

Бухгалтерський облік може здійснюватися самостійно закладом освіти, через централізовану бухгалтерію або шляхом використання (придбання) послуг аутсорсингу.

Штатні розписи державних і комунальних закладів дошкільної освіти розробляються на основі Типових штатних нормативів закладів дошкільної освіти, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, в обсязі, не менше встановлених нормативів.

Стаття 45. Матеріально-технічна база закладу дошкільної освіти

1. Матеріально-технічна база закладу дошкільної освіти, включає будівлі, споруди, земельні ділянки, системи життєзабезпечення, інвентар, обладнання, транспортні засоби та інше. Майно закладу дошкільної освіти належить йому на правах, визначених законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

2. Вимоги до матеріально-технічної бази закладу дошкільної освіти визначаються відповідними будівельними нормами та іншими положеннями законодавства.

Примірні переліки матеріально-технічного оснащення закладів дошкільної освіти, ігрового, навчально-дидактичного обладнання закладу дошкільної освіти затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 46. Міжнародне співробітництво

1. Заклади освіти, установи, які здійснюють наукове і методичне забезпечення системи дошкільної освіти, їх засновники, органи державної влади та органи місцевого самоврядування здійснюють міжнародне співробітництво у сфері дошкільної освіти відповідно до Закону України «Про освіту» та мають право укладати угоди про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки з органами управління у сфері освіти та закладами освіти інших країн, міжнародними організаціями, фондами у встановленому законодавством порядку.

2. Держава сприяє міжнародному співробітництву у сфері дошкільної освіти.

3. Міжнародна академічна мобільність педагогічних працівників реалізується шляхом їх участі у програмах двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну педагогічних працівників.

За педагогічними працівниками державних і комунальних закладів освіти, які беруть участь у програмах міжнародного обміну, зберігається місце роботи у відповідному закладі освіти України.

Розділ VIII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Установити, що:

до затвердження освітніх програм відповідно до цього Закону суб'єкти освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти можуть використовувати програми розвитку дитини, схвалені (рекомендовані) в порядку, установленому до набрання чинності цим Законом;

строк приведення установчих документів закладів освіти у відповідність із цим Законом становить п'ять років;

будинки дитини функціонують як заклад дошкільної освіти до 31 грудня 2022 року з подальшим перепрофілюванням у паліативно-реабілітаційні центри, положення про які затверджується Кабінетом Міністрів України;

дитячі будинки (крім дитячих будинків сімейного типу) функціонують до 31 грудня 2021 року з подальшим перепрофілюванням у заклади дошкільної освіти.

3. Внести зміни до підпункту 27 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту», виклавши його в такій редакції:

«27) суб'єкт освітньої діяльності – фізична, юридична особа (заклад освіти, підприємство, установа, організація) чи громадське об'єднання без статусу юридичної особи, що провадить освітню діяльність;»;

4. Кабінету Міністрів України протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом, забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.»